

– TT Print on "Edukas Eesti Ettevõtte 2017" eli korkean reittauksen omaava yritys, joita Eestissä on alle 18 prosenttia, Janne Kivisaari kertoo ylpeänä.

TT Printin suomalais-virolainen porukka pirteänä kesälomien jälkeen johtaja Janne Kivisaaren ympärillä Tartossa.

Suomalaisomisteinen TT Print menestyy Virossa

Janne Kivisaari sai yhteistyökumppaninsa kanssa ostettua edullisesti Tartosta 2000-luvun loppupuoliskolla kiinteistön ja kirjapainon, jolla oli osaava henkilökunta.

Teksti Markku Niiniluoto
Kuvat TT Print

LISÄKSI TARJOLLA oli Viron veroedut, joskin yrityksen sijainti logistisesti arvelutti. Vaikka matkaa Tallinnaan oli pari tuntia, saadaan painotuotteet toimitettua nopeasti Suomeen.

TT Print ostettiin vuonna 2006, ja 2009 onnistuttiin saamaan Viron valtion huutokaupasta kiinteistö, jossa kirjapaino oli ollut vuokralalla vuodesta 1992.

Rakennus toimi aiemmin observatorion työpajana, jossa tehtiin esim. erilaisia Neuvostoliiton avaruushjelman tarvitsemia materiaaleja ja osia.

Talo sijaitsee Tarton Observatorion ja Viron Avaruustutkimuskeskuksen kampusalueella Tõravere, noin 20 kilometriä kaupungin keskustasta lounaaseen.

Vuonna 2009 yritys laajensi toimintaansa ja osti Etelä-Virossa toimivan Markes-Fin AS:n, jonka juuret ulottuvat vuoteen 1951.

Tämä yritys oli aloittanut toimintansa 1951 nimellä "Trükikoda 44", eli se oli Neuvostoliiton 44. painotalo.

Tuotteet päivässä Suomeen

TT Printin suomalaisia omistajia kiinnosti Virossa Suomea avoimempi yritysilmapiiri, tekemisen meininki, tehokas kustannusrakenne sekä edistysellinen verotus. Vaikka yritys sijaitsee Etelä-Virossa, painotuotteet saadaan tarvittaessa toimitettua Suomeen päivässä eikä rahtihinnoisakaan ole suuria eroja verrattuna Suomen sisäisiin kuljetuksiin.

– Olen aikaisemmin toiminut markkinointipäällikkönä Suomen suurimmassa valojäljentäjäalan yrityksessä. Tiemme kuitenkin erosivat valuuttaluottojen aiheuttamaan lamaan ja perustin oman pienen kirjapainon. Myöhemmin Kopio Niini osti Yleisjäljennöksen, kertoo TT Printin johtaja Janne Kivisaari taustoistaan.

Kansainvälistä liike-elämän kokemusta Kivisaari oli saanut aikaisemmin Honeywell Oy:stä.

Kivisaaren perhe omistaa osake-enemmistön TT Print OÜ:stä. Yrityksen hallituksessa on 56-vuotiaan Jannen lisäksi hänen poikansa **Jesse**, joka leipätyökseen toimii asianajajana Tallinnassa. Kolmantena hallituksen jäsenenä ja suomalaisena omistajana on Aksidenssi Oy ja **Ari Niemi**.

Kate kymmenen prosentin luokkaa

Opiskeluajoiltaan Janne Kivisaari muistaa opetuksen: "Miksi perustaa yritys, kun voi ostaa dogin". Sillä tarkoitettiin firmaa, jonka henkilöstöä ei tarvitse heti lähteä opettamaan eikä kouluttamaan. Lisäksi yrityksellä oli jo valmiiksi olemassa olevaa asiakaskuntaa.

Yrityskaupassa hän sai hyvän yhtiökumppanin ja koulutetun henkilökunnan. Pitkäaikaiset työntekijät tuntevat talon tavat ja ovat oma-aloitteisia.

Nykyään TT Printin myynti on liki 500 000 euroa, josta katetta kertyy kymmenkunta prosenttia. Työntekijöitä on seitsemän ja heidän lisäkseen osapäiväinen kirjanpitäjä. Yhdentoista vuoden aikana on tehty yksi tappiollinen tilinpäätös. Se johtui ylläarvostetusta taseesta, joka tuntui olevan sen ajan tapana Virossa.

– Muutimme taseessa vanhan konekannan arvon markkina-arvoa vastaavaksi. Tämä siksi, että pyrimme olemaan rehellinen ja ennustettava yhteistyökumppani niin asiakkaille kuin muille yhteistyökumppaneille, Janne Kivisaari vakuuttaa.

Suurimmat asiakkaat tulevat kemian- ja lääketieteellisyydestä

Kirjapainon päätuotteet ovat artisteille ja teattereille menevät julisteet, ohjelmalehdet, käynti- ja VIP-kutsukortit. Eri-laisiin tapahtumiin toimitetaan muun muassa kankaalle tulostettuja suurbanderolleja ja mediaseiniä. Yrityksille tehdään toimistolomakkeita, kirjelomakkeita, kutsukortteja, kirjoja jne. Asiakkaisiin lukeutuu mm. maailman johtava ohjelmistotoimisto ja pelialalla kunnostautunut suomalais-yritys.

TT Printin tärkein asiakasryhmä on kuitenkin kemian-teollisuus ja lääketieteellisyys. Laatukäsikirjat määräävät toimintatavat ja auditoinneilla varmistetaan, että asiat toimivat sopimusten mukaisesti.

– Esimerkiksi taittokoneessa oleva kamera vastaa siitä, että painokoneella tehdyn työn laatu on viimeisen päälle eikä tuotteiden joukkoon mene vahingossa vääränlaisia pape-reita. Viime vuosien investoinnit onkin tehty pääasiassa lääke- ja kemianteollisuuden tarpeita ajatellen.

Messuilla innovaatioita katsastamassa

Kilpailu kirjapainoalalla on niin kovaa, ettei TT Printtikään pysty tekemään kaikkia töitä itse niin kilpailukykyisesti, että jokainen asiakkaalle toimitettu tuote olisi katteellinen. Siksi hyvän alihankkijaverkon olemassaolo on tärkeää.

– Liikevaihdoistamme 30 prosenttia tulee lähialueilta Viron ulkopuolelta mm. Suomesta ja 70 prosenttia menee Viron omille markkinoille. Viron laskutuksesta kuitenkin merkittävä osa tulee tuotteista, joissa olemme alihankkija toisille kirja-painoille tai kemian- ja lääketieteellisyydelle, Kivisaari kertoo.

Toimiala on isossa murroksessa; etenkin digipainaminen ja sen jälkikäsittely muuttuvat kovaa vauhtia. Siksi TT Printin väki käy paljon messuilla eri puolilla maailmaa. Touko-kuussa Janne Kivisaari kävi virolaisen tuotantopäällikkönsä kanssa katsastamassa uusia innovaatioita mm. China Print-messuilla. Matkan ohjelmassa oli myös vierailu kone-tehtaalla ja käynti mahdollisten partnereiden luona. Kiinassa-han tehdään suuri osa länsimaisten brändien alla olevista koneista ja varaosista.

Verotus kannustanut investointeihin

Viron etu yrittäjän kannalta on eittämättä verotuksen taso. Yrityksen tuloksesta ei tarvitse maksaa vuotuista veroa, mikäli tuloksen käyttää investointeihin. TT Print onkin uudistanut 11 vuoden aikana koko konekantansa ja syksyn aikana konekantaa laajennetaan edelleen mm. etikettien val-mistuslinjalla.

– Teemme CTP-levyt ekologisella Lotemin B1-tulosti-mella, ja digipainaminen tapahtuu Konican ja Toshiba-koneilla. Pyrimme olemaan mahdollisimman ympäristöystä-vällisiä ja kierrätys on meilläkin päivän sana. Ostamme laa-dukkeitakin koneita, jotka eivät tosin aina välttämättä ole uusia. Esimerkiksi Heidelbergin B2-koon 4-värikoneen ostimme käytettynä Suomesta samoin kuin Heidelbergin samanko-koisen formaatin 1-värikoneen.

Suomea ja Viroa pidetään usein hyvin samankaltaisina, mutta bisneksen teossa on Kivisaaren mukaan selkeä kult-tuuriero. Viron taloudella on viime aikoina mennyt hyvin ja työllisyys on parantunut. Poliitikot ovat reagoineet asioihin nopeasti.

– Virossa on vähän samanlainen meininki kuin sotien jäl-keen Suomessa: yhdessä tehdään ja yhdessä selvitään.

Korkea suomalaisuusaste

Janne Kivisaari myöntää, että heitä vierastetaan vielä Suo-messa virolaisena yrityksenä, vaikka TT Printin ostoista iso osa on Suomesta.

– Paperi tulee samoilta tukkureilta ja paperitehtailta, joita suomalaiset kirjapainot käyttävät. Koneiden huollot teh-dään pääosin suomalaisten asentajien voimin. Yritys on noin 95-prosenttisesti suomalaisessa omistuksessa ja myös pal-koista merkittävä osuus menee suomalaisille.

– Emme loppujen lopuksi eroa paljoakaan "suomalaisuus-asteesta" sellaisesta Suomessa toimivasta yrityksestä joka ottaa alihankintana osan tuotteista ulkomailta ja myy ne eteenpäin suomalaisina tuotteina. Ja meidän viemme samalla suomalaista osaamista ja tuotteita ulkomaille, huomauttaa veroilmoituksensa Suomeen tekevä Janne Kivisaari. ●